

Latvijas Radio Ētikas padomes atzinums Nr.1/B2-4

(anonimizēts)

Rīgā, 2024.gada 3.oktobrī

VSIA "Latvijas Radio" (turpmāk – LR) Ētikas padome (turpmāk – Ētikas padome) 2024.gada 3.oktobrī sešu personu sastāvā

konstatē:

[1] LR šā gada 16.septembrī saņēma [...] (turpmāk – Sūdzētāja) iesniegumu par LR žurnālistes [...] (turpmāk – Žurnālistes) ierakstiem sociālās tīklošanās platformā Facebook 11.septembrī (iesniegumam pievienoti ekrānšāviņi) un darbu raidījumā "Atklātā saruna" 10.septembrī.

[2] Sūdzētāja uzskata, ka Žurnāliste Facebook ierakstos aizskārusi viņas cieņu, izplatījusi melus, savukārt raidījumā klausītājiem nav sniegta kvalitatīva informācija.

[3] Žurnāliste savā Facebook profilā, atbildot uz Sūdzētājas komentāros pausto kritiku, uzrakstīja: "Lai manu darbu vērtē klausītāji un skatītāji, nevis par neprofesionalitāti atlaisti žurnālisti..." Uz Sūdzētājas jautājumu, kurš konkrēti tika atlaists par neprofesionalitāti, Žurnāliste atbildēja: "Jūs atlaida, jūs, nav ko kautrēties." Sūdzētāja šo apgalvojumu vērtē kā apmelojumu, jo, pēc viņas rakstītā, tas neatbilst patiesībai.

[4] Facebook sarakste izvērtās par Latvijas Radio 4 raidījumu "Atklātā saruna", kurš tika pārraidīts no Daugavpils. Pēc Sūdzētājas ieskatiem, Žurnālistes darbība "liecināja vai nu par slikti sagatavotu raidījumu un vāju kompetenci, vai arī neobjektīvu attieksmi: viņa sistemātiski kropļoja pilsētas nosaukumu, biedrības New East vadītāja vārdu, organizācijas nosaukumu, novada nosaukumu. Nekorekti informēja par portāla Chayka.lv nomināciju Žurnālistikas izcilības balvai 2024 ("Dzirdēju, ka jūs esat saņēmuši kaut kādu balvu par žurnālistu darbu), necentās virzīt sarunu tā, lai tiktu saņemtas izsmeļošas atbildes uz uzdotajiem jautājumiem, ļāva Daugavpils mēram izteikt nievājošas aizvainojošas piezīmes par citiem sarunas dalībniekiem".

[5] Sūdzētāja uzskata, ka Žurnāliste Facebook ierakstos un raidījumā pārkāpusi vairākas LR Rīcības un ētikas kodeksa (2.3., 4.4., 6.1.) un Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālo vadlīniju (1.4., 2.4., 2.6.) normas. Sūdzētāja lūdz izvērtēt Žurnālistes profesionālo rīcību un tās atbilstību LR Rīcības un ētikas kodeksam un Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālajām vadlīnijām.

[6] Žurnāliste Ētikas padomes sēdē skaidroja, ka Sūdzētājai atbildējusi emociju iespaidā, jo Sūdzētāja rakstījusi ne tikai iesniegumā minēto kritiku, bet arī paudusi citus aizvainojošus komentārus par Žurnālistes un citu kolēģu darbu. Žurnāliste stāstīja, ka bieži piedzīvo uzbrukumus, aizvainojumus sociālās tīklošanās platformās, tādēļ uzskatījusi, ka jāaizstāvas. Informāciju par Sūdzētājas atlaišanu ieguvusi no viņas pašas ierakstiem publiski pieejamās platformās, kā arī citu žurnālistu stāstītā. Ētikas padomei ir uzrādīts ekrānšāviņš no ieraksta, kur cita starpā Sūdzētāja norādījusi, ka viņu "ar negodu izdzina no Baltkom", ko var saprast tādējādi, ka viņu atlaida no darba. Savukārt, runājot par raidījumu "Atklātā saruna", tā veidotāji skaidroja, ka raidījuma sākuma daļu (t.sk. pārteikšanos) ietekmēja stress, ko izraisīja neziņa līdz tiešraides pēdējam brīdim, vai uz diskusiju ieradīsies viens no tās galvenajiem dalībniekiem.

Iepazīstoties ar Sūdzētāja un Žurnālistes norādītajiem argumentiem un skaidrojumiem,

Ētikas padome secina:

[7] Uzrādītais Sūdzētājas ieraksts tomēr nedod pietiekamu pamatojumu Žurnālistes apgalvojumam par atlaišanu neprofesionalitātes dēļ, jo tas var nozīmēt arī to, ka viņa ir atlaista tāpēc, ka bija neērta vadībai. Žurnālistes komunikācijas veids ar Sūdzētāju, vārdu izvēle nav bijusi ētiska.

[8] Apsprietajā raidījumā Žurnālistes izteikumā “dzirdēju, ka jūs esat saņēmuši kaut kādu balvu par žurnālistu darbu” nav noskaidrota pamatinformācija, līdz ar to nav ievērots precizitātes princips.

[9] Žurnāliste raidījumā sabalansēti moderēja diskusiju, ļaujot uzskatāmi atklāt Daugavpils problēmas, domes vadības stilu un politiskos uzstādījumus. Nav pamata pārmetumam par to, ka raidījuma vadītāja nav bijusi pietiekami kritiska pret varas pārstāvjiem.

Ētikas padomē nolemts:

1. Žurnāliste Facebook sarakstē ar Sūdzētāju nav ievērojusi šādas normas:
 - 1) Latvijas Radio Rīcības un ētikas kodeksa 6.1 punktu: “Latvijas Radio darbinieki publiskajā komunikācijā ir godīgi un atbildīgi.”
 - 2) Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālo vadlīniju 2.4. punktā noteikto: “Žurnālists ievēro profesionālās ētikas normas arī savos sociālo tīklošanās platformu un citās interneta vietnēs.”
2. Raidījumā nav ievērots Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālo vadlīniju 1.4 punktā noteiktais precizitātes princips: “Sabiedriskie mediji sniedz pārbaudītu un iespējami precīzu informāciju”.
3. Rosināt tiešajai vadītājai izteikt mutisku aizrādījumu Žurnālistei par minētā regulējuma neievērošanu.
4. Lēmumu paziņot Sūdzētājai un Žurnālistei.
5. Anonimizētu atzinumu publicēt LR tīmekļvietnē.